No. of Printed Pages : **11**

1353 (NP)

రిజిస్టర్ సంఖ
Register Number

PART - III

వాణిజ్యశాస్త్రము / COMMERCE

(తెలుగు మరియు ఇంగ్లీష్ భాషాంతరము / Telugu & English Version)

సమయము : 2.30 గంటలు] [గరిష్ఠ మార్కులు : 90

Time Allowed : 2.30 Hours] [Maximum Marks : 90

గమనిక : (1) ముద్రణ సవ్యతకై ప్రశ్నపత్రాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించండి. సవ్యత లోపించిన పక్షములో ఆ విషయాన్ని వెంటనే హాల్ సూపర్‌వైజరుకు తెలియజేయండి.

(2) రాయడానికి మరియు అండర్‌లైన్ చేయడానికి **నీలం** లేదా **నలుపు** రంగు సిరా మాత్రమే ఉపయోగించండి. చిత్రపటాలకు పెన్సిల్ ఉపయోగించండి.

Instructions : (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.

(2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline and pencil to draw diagrams.

భాగం - I / PART - I

గమనిక : (i) **అన్ని** ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము. **20x1=20**

(ii) ఇవ్వబడిన **నాలుగు** ప్రత్యామ్నాయాల నుండి హెచ్చుగా సరిపడు జవాబును ఎంపిక చేసి ఆప్షన్ కోడ్ మరియు సంబంధిత జవాబును వ్రాయుము.

Note : (i) Answer **all** the questions.

(ii) Choose the most appropriate answer from the given **four** alternatives and write the option code and the corresponding answer.

[Turn over

1. తమిళనాడు హౌసింగ్ బోర్డు దేనికి సరిపడుతుంది ?

(a) బోర్డు సంస్థ (b) సహకార సొసైటీ

(c) డిపార్ట్‌మెంటల్ సంస్థ (d) ప్రభుత్వ కంపెనీ

Tamil Nadu Housing Board is suitable for __________.

(a) Board Organisation (b) Co-operative Society

(c) Departmental Organisation (d) Government Company

2. సంయుక్త హిందూ కుటుంబ సభ్యులను __________ అంటారు.

(a) కోపార్సెనర్స్ (b) ఏకైక వ్యాపారి

(c) కర్త (d) భాగస్వాములు

The members of joint Hindu Family are called __________.

(a) Coparceners (b) Sole trader

(c) Karta (d) Partners

3. __________ అనునది ఒక నాన్– కార్పొరేట్ విధమైన సంస్థ.

(a) సహకార సంస్థ (b) ప్రభుత్వ కంపెనీ

(c) ఏకైక వ్యాపారి వ్యాపారం (d) బహుళ దేశీయ కంపెనీ

__________ is a Non-corporate form of enterprise.

(a) Co-operative Society (b) Government Company

(c) Sole Trading Concern (d) Multinational Company

4. ఏకైక వ్యాపారి :

(a) తన వ్యాపార రహస్యాలను తనలో ఉంచుకొనగలడు

(b) తన వ్యాపార రహస్యాలను తనలో ఉంచుకొనలేడు

(c) తన వ్యాపార రహస్యాలను కొంతవరకు తనలో ఉంచుకొనగలడు

(d) పైన పేర్కొన్నవాటిలో ఏదీ కాదు

A sole trader __________.

(a) can keep his business secrets

(b) cannot keep his business secrets

(c) can keep his business secrets to some extent

(d) none of the above

5. __________ ఒక తాత్కాలిక భాగస్వామ్యం.

(a) ఇచ్ఛాయుత భాగస్వామ్యం (b) పరిమిత భాగస్వామ్యం

(c) జాయింట్ వెంచర్ (d) నిర్దిష్టమైన భాగస్వామ్యం

__________ is a temporary partnership.

(a) Partnership at will (b) Limited partnership

(c) Joint venture (d) Particular partnership

6. బ్యాంకింగ్ వాణిజ్యంలో గరిష్ట భాగస్వాముల సంఖ్య __________.

(a) 2 (b) 7 (c) 20 (d) 10

The maximum number of partners in Banking business is __________.

(a) 2 (b) 7 (c) 20 (d) 10

7. భాగస్వామ్యం దేనిద్వారా ఏర్పాటవుతుంది ?

(a) అగ్రిమెంటు ద్వారా (b) వ్యక్తుల మధ్య సంబంధం ద్వారా

(c) ప్రభుత్వ ఆదేశం ద్వారా (d) పైవాటిలో ఏదీ కాదు

A partnership is formed by __________.

(a) Agreement (b) Relationship among persons

(c) The direction of Government (d) None of the above

8. క్రిందివాటిలో ఏ డాక్యుమెంటు ఒక సంస్థ యొక్క కార్యకలాపాలకు గల స్థాయిని నిర్వచిస్తుంది ?

(a) ప్రాస్పెక్టస్

(b) చట్టబద్ధమైన తీర్మానం

(c) మెమొరాండం ఆఫ్ అసోసియేషన్

(d) ఆర్టికల్స్ అఫ్ అసోసియేషన్

Which of the following documents define the scope of a Company's Activities ?

(a) Prospectus

(b) Statutory Declaration

(c) Memorandum of Association

(d) Articles of Association

9. కంపెనీల చట్టం యొక్క టేబుల్ ఏ అనునది __________.

(a) ఆర్టికల్స్ ఆఫ్ అసోసియేషన్ నమూనా

(b) మెమొరాండం ఆఫ్ అసోసియేషన్ నమూనా

(c) నమూనా మినిట్ బుక్

(d) ఆస్తి అప్పుల పట్టీ నమూనా

Table A of the Companies Act is a __________.

(a) Model of Articles of Association

(b) Model of Memorandum of Association

(c) Model Minute Book

(d) Model form of Balance Sheet

10. ఈ క్రింది పరిస్థితులలో డిబెంచర్ హోల్డర్లు వడ్డీ తీసుకోవడానికి హక్కు కలిగి ఉంటారు :

(a) లాభాలు వచ్చినప్పుడు

(b) వాటాదారులకు డివిడెండు చెల్లించినప్పుడు

(c) ప్రతి ఏడాది నష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా

(d) పైన పేర్కొన్నవన్నీ

Debenture holders are entitled to receive interest in the following circumstances :

(a) When there are profits

(b) When shareholders also get dividend

(c) Every year irrespective of loss

(d) All the above

11. ఒక సంస్థను మూసివేస్తున్న సందర్భంగా __________ పిలుపు పైకం చెల్లించమని కోరుతాడు.

(a) మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ (b) అధికారిక లిక్విడేటర్

(c) కంపెనీ సెక్రెటరీ (d) డైరెక్టర్

__________ will ask to pay the call money at the time of winding up of a company.

(a) Managing Director (b) Official Liquidator

(c) Company Secretary (d) Director

12. వాటాల మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి __________ తీర్మానాన్ని ఆమోదించవలెను.

(a) ప్రత్యేక నోటీసు అవసరమైన తీర్మానం

(b) చట్టబద్ధమైన తీర్మానం

(c) సాధారణ తీర్మానం

(d) ప్రత్యేక తీర్మానం

To reduce the share capital __________ is to be passed.

(a) Resolution requiring special notice
(b) Statutory resolution
(c) Ordinary resolution
(d) Special resolution

13. క్రింది వ్యవహారాలలో ఏది వార్షిక సర్వసభ్య సమావేశంలో చర్చకు రాదు ?

(a) రిటైరవుతున్న డైరెక్టర్ల స్థానే డైరెక్టర్ల నియామకం

(b) డివిడెండు ప్రకటన

(c) ఆడిటర్ల నియామకం

(d) డిబెంచర్ల జారీ

Which of the following business is not transacted at the Annual General Meeting ?

(a) appointment of directors in place of those retiring
(b) declaration of dividend
(c) appointment of auditors
(d) issue of debentures

14. ఇండియాలోని గుర్తింపు పొందిన స్టాక్ ఎక్స్చేంజీల సంఖ్య :

(a) 22 (b) 24 (c) 20 (d) 21

Number of recognised stock exchange in India __________.

(a) 22 (b) 24 (c) 20 (d) 21

15. క్రిందివాటిలో ఏది సరియైన జత కాదు :

(a) బ్రోకర్ – తారణివాలా

(b) బుల్ – తేజీవాలా

(c) జాబర్ – తరవాణివాలా

(d) బేర్ – మండీవాలా

Which one of the following is not a correct pair ?

(a) Broker - Taraniwala
(b) Bull - Tejiwala
(c) Jobber - Taravaniwala
(d) Bear - Mandiwala

16. క్రిందివానిని జతపరచుము :

(1)	ఒక డైరెక్టరు యొక్క క్రిమినల్ చెల్లింపు బాధ్యత	(i)	గోప్యమైన విషయాల రహస్యాన్ని అమలు చేయడం
(2)	ఒక డైరెక్టరు యొక్క సివిల్ చెల్లింపు బాధ్యత	(ii)	ముఖ్యమైన పత్రాలను ధ్వంసం చేయడం
(3)	ఒక డైరెక్టర్ విధులు	(iii)	ప్రాస్పెక్టస్‌లో తప్పు నివేదిక
(4)	కంపెనీ సెక్రెటరీ యొక్క విధులు	(iv)	ప్రాస్పెక్టస్ పై సంతకం చేయడం

(a) (1) - (ii) (2) - (iii) (3) - (iv) (4) - (i)
(b) (1) - (i) (2) - (iv) (3) - (iii) (4) - (ii)
(c) (1) - (iii) (2) - (iv) (3) - (ii) (4) - (i)
(d) (1) - (ii) (2) - (i) (3) - (iv) (4) - (iii)

Match the following :

(1)	Criminal liability of a Director	(i)	To maintain secrecy of confidential matters
(2)	Civil liability of a Director	(ii)	Destruction of important documents
(3)	Duties of a Director	(iii)	Mis statement in the prospectus
(4)	Duties of a Company Secretary	(iv)	To sign a prospectus

(a) (1) - (ii) (2) - (iii) (3) - (iv) (4) - (i)
(b) (1) - (i) (2) - (iv) (3) - (iii) (4) - (ii)
(c) (1) - (iii) (2) - (iv) (3) - (ii) (4) - (i)
(d) (1) - (ii) (2) - (i) (3) - (iv) (4) - (iii)

17. మైనారిటీ ఆసక్తిని ఎవరు పరిరక్షిస్తారు ?

(a) సహకార సొసైటీ (b) పబ్లిక్ కంపెనీ
(c) ఏకైక వ్యాపారి (d) భాగస్వామ్యం

Minority interest can be protected in __________.

(a) Co-operative Societies (b) Public Company
(c) Sole Trader (d) Partnership

18. ఒక సహకార సూపర్ మార్కెట్ __________ ను కల్పిస్తుంది.

(a) సరుకు (b) నగదు (c) పరపతి (d) సేవ

A Co-operative super market supplies __________.

(a) Goods (b) Cash (c) Credit (d) Service

19. ప్రభుత్వ కంపెనీలు __________ క్రింద నమోదు కాగలవు.

(a) రాయల్ చార్టర్

(b) ప్రభుత్వ ఉత్తరవు

(c) ప్రభుత్వపు ప్రత్యేక శాసనం

(d) కంపెనీల చట్టం, 1956

Government Companies are registered under __________.

(a) Royal Charter

(b) Order of Government

(c) Special Statute of Government

(d) Companies Act, 1956

20. ఒక ప్రభుత్వ కంపెనీలో ప్రభుత్వపు వాటాధనం __________ కంటే తక్కువ ఉండకూడదు

(a) 75% (b) 90% (c) 51% (d) 60%

In a Government Company the share capital of the Government must not be less than __________.

(a) 75% (b) 90% (c) 51% (d) 60%

భాగం – II / PART - II

గమనిక: **ఏవైనా ఏడు** ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము. ప్రశ్న సంఖ్య **30 తప్పనిసరి.** **7x2=14**

Note : Answer **any 7** questions. Question No. **30** is **compulsory.**

21. పబ్లిక్ కార్పొరేషన్ నిర్వహణను వివరింపుము.
Explain the management of public corporation.

22. బోర్డు ఆర్గనైజేషన్ అర్థమును వ్యాఖ్యానింపుము.
State the meaning of Board organisation.

23. పి.కె. ఘోష్ మరియు వై.కె. భూషణ్ ప్రకారం ఏకైక యాజమాన్యంను నిర్వచింపుము.
Define sole proprietorship according to P.K. Ghosh and Y.K. Bhushan.

24. ఉప భాగస్థుడు అనగా ఎవరు ?
Who is a sub partner ?

[Turn over

25. విడిపించ వీలుకాని ఆధిక్యపు వాటాలు అనగా ఏమి ?
What is Irredeemable Preference Shares ?

26. కనీస చందా అనగా ఏమి ?
What is minimum subscription ?

27. ప్రామోటర్/ వ్యవస్థాపకుడు ఎవరు ?
Who is Promoter ?

28. పశ్చాత్తాప లేఖ అనగా ఏమి ?
What is letter of regret ?

29. పంపిణీ మిగులును వివరింపుము.
Explain Distribution Surplus.

30. లూయీ హెచ్. హానీ ప్రకారం సంస్థను నిర్వచింపుము.
Define organisation according to Lewis H. Haney.

భాగం – III / PART - III

గమనిక: **ఏవైనా ఏడు** ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము. ప్రశ్న సంఖ్య **40** **తప్పనిసరి.** **7x3=21**

Note : Answer **any 7** questions in which Question No. **40** is **compulsory.**

31. షేర్ ప్రీమియం పైకాన్ని ఏ పనులకు వినియోగించవచ్చు ?
For what purposes share premium amount can be utilised ?

32. ఒక పబ్లిక్ కార్పొరేషన్ యొక్క ఏవైనా మూడు లక్షణాలను వ్రాయుము.
Write any three features of a Public Corporation.

33. పరిమిత భాగస్వామ్యం అనగా ఏమి ?
What is limited partnership ?

34. కన్వర్టిబుల్ ప్రిఫరెన్స్ షేర్లు, మరియు నాన్– కన్వర్టిబుల్ ప్రిఫరెన్స్ షేర్లను వివరింపుము.

Explain Convertible Preference Shares and Non-convertible Preference Shares.

35. షేర్ సర్టిఫికెట్టు అర్థమును వివరింపుము.

Explain the meaning of share certificate.

36. ఒక డైరెక్టరును తొలగించడానికి దారితీసే పరిస్థితులను పేర్కొనుము.

State the circumstances in which a Director can be removed.

37. వాణిజ్య సంస్థ యొక్క ముఖ్య విధులు ఏవి ?

What are the important functions of business organisation ?

38. ఒక స్టాకు ఎక్స్చేంజిలో ఆపరేటర్లు ఎవరు ?

Who are the operators at a stock exchange ?

39. ఒక సహకార సంస్థ యొక్క ఏవైనా మూడు గుణములను సంక్షిప్తంగా వివరింపుము.

Briefly explain any three merits of Co-operative society.

40. క్రింది శీర్షికలలో ఏకైక వాణిజ్య ప్రకారం వ్యాపారాల గుణములను వివరింపుము :

(i) వ్యక్తిత్వ అభివృద్ధి

(ii) దుబారి కానట్టి యాజమాన్యం

(iii) ఆర్థిక సంపద సమాన పంపిణీ

Explain the merits of sole trading form of business under the following heads :

(i) Development of Personality

(ii) Inexpensive Management

(iii) Equal distribution of Economic Wealth

భాగం – IV / PART - IV

గమనిక: అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము. 7x5=35

Note : Answer **all** the questions.

41. (a) బహుళ దేశీయ సంస్థలు అనగా నీకు ఏమి అవగాహన కాగలదు మరియు దాని గుణలక్షణాలను వివరించండి.

లేదా

(b) చట్టబద్ధమైన సమావేశం అనగా ఏమి ? ఒక చట్టబద్ధమైన నివేదికలోని అంశాలను జాబితా చేయుము.

(a) What do you understand by Multinational Companies and explain its features.

OR

(b) What is a statutory meeting ? List out the contents of a statutory report.

42. (a) ''ప్రపంచంలో ఒక వ్యక్తిచే అదుపు ఉత్తమమైనది'' చర్చింపుము.

లేదా

(b) ఒక భాగస్వామ్య సంస్థ రద్దు చేయబడుటకు దారి తీసే పరిస్థితులను పేర్కొనుము.

(a) "One man control is the best in the world". Discuss.

OR

(b) What are the circumstances under which a partnership firm is dissolved ?

43. (a) మెమొరాండం ఆఫ్ అసోసియేషన్ మరియు ఆర్టికల్స్ ఆఫ్ అసోసియేషన్ మధ్య భేదములను వ్రాయుము. (ఏవైనా ఐదు)

లేదా

(b) ప్రయివేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీకి మరియు పబ్లిక్ లిమిటేడ్ కంపెనీకి మధ్య తేడాలను వ్రాయుము. (ఏవైనా ఐదు)

(a) Distinguish between Memorandum of Association and Articles of Association. (any 5)

OR

(b) Distinguish between Private Limited Company and a Public Limited Company. (any 5)

44. (a) కంపెనీ సెక్రెటరీ యొక్క పనులు మరియు విధులను చర్చింపుము.

లేదా

(b) సహకార సూపర్ మార్కెట్ లక్షణాలను వివరింపుము.

(a) Discuss the Functions and Duties of a Company Secretary.

OR

(b) Explain the features of Co-operative Super Market.

45. (a) సెబి ఆశయాలను మరియు లక్షణాలను వివరింపుము.

లేదా

(b) వివరణాత్మక వ్యాఖ్యలను వ్రాయుము :

(i) వార్షిక సర్వసభ్య సమావేశం

(ii) బోర్డు సమావేశం

(iii) అసాధారణ సర్వ సభ్య సమావేశం

(a) Explain the objectives and features of SEBI.

OR

(b) Write explanatory notes on :

(i) Annual General Meeting

(ii) Board Meeting

(iii) Extraordinary General Meeting

46. (a) ఒక సహకార సొసైటీని ప్రారంభించడంలో ఇమిడిన మెట్లు ఏవి ?

లేదా

(b) స్టాక్ ఎక్స్చేంజీని నిర్వచింపుము. దాని విధులను వివరింపుము.

(a) What are the steps involved in forming a Co-operative Society ?

OR

(b) Define Stock Exchange. Explain its functions.

47. (a) విభాగీయ సంస్థలో లోపాలను చర్చింపుము. (ఏవైనా ఐదు)

లేదా

(b) సహకార సొసైటీలలోని రకాలను చూపే చార్టును వ్రాయుము.

(a) Discuss the demerits of the Departmental Organisations. (any 5)

OR

(b) Draw the chart showing the types of co-operative societies.

- o O o -